

SOURCE: Nastavne i vizuelne metode za onlajn instruktore

KA220-ADU - Strateška partnerstva u oblasti obrazovanja odraslih

SOURCE

WP5 R5.5 Kratak pregled preporuka #1

**Sufinansira
Evropska unija**

Podrška Evropske komisije izradi ove publikacije ne predstavlja odobravanje sadržaja koji odražava samo stavove autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

Document Identification:

Project acronym	SOURCE
Project full name	SOURCE: Teaching and visual methods for online instructors
Grant agreement no.	2022-1-RS01-KA220-ADU 000088577
Erasmus+ Programme	KA220-ADU - Cooperation partnerships in adult education
Document version	0.1 (02.02.2024)
Previous version(s)	
Dissemination level	Public
Work Package	WP 5: Dissemination & Exploitation
Task(s)	R5.5 Policy Brief
Partner responsible	CANDIDE International
Author	Efthalia TONTI
Reviewer	Dimitris Moschos

Sadržaj

Rezime.....	5
Strateški plan za implementaciju preporuka u okviru Kratkog pregleda	7
Uvod.....	8
Ideja SOURCE projekta	8
Ciljevi SOURCE projekta	8
Projektni rezultati.....	9
Pregled preporuka u okviru SOURCE projekta	10
Fokus projekta.....	11
Tehnološka dimenzija.....	11
Content Dimension	11
Pedagogical Dimension	12
Current Progress and Achievements.....	12
Challenges and Lessons Learnt	12
Policy Recommendations.....	12
Investment in Continuous Professional Development.....	13
Technological Infrastructure Support.....	13
Collaborative Initiatives.....	13
Research.....	13
Findings	Error! Bookmark not defined.
Conclusion.....	14

Lista tabela

Tabela 1. Lista projektnih rezultata i aktivnosti u okviru radnih paketa 1 i 2.....	10
Tabela 2. Lista projektnih rezultata i iaktivnosti u okviru radnog paketa 3.....	10
Tabela 3. Lista projektnih rezultata i aktivnosti u okviru radnih paketa 4 i 5.....	10
Table 4. Digital skills relevant for the online instructors	13

Kratak pregled preporuka:

Jačanje digitalnih kompetencija odraslih nastavnika

Rezime

Predstavljeni dokument je kratak pregled projekta SOURCE fokusiran na unapređenje digitalnih kompetencija odraslih edukatora. Strateški plan za implementaciju ovog pregleda predstavljen je na samom početku. Strateški plan naglašava ključne inicijative kao što su promovisanje kratkog pregleda, angažovanje zainteresovanih strana, zagovaranje digitalnih kompetencija i podrška implementaciji.

Projekat SOURCE ima za cilj da podrži odrasle nastavnike u sticanju kompetencija u vođenju onlajn kurseva i edukacije. Strateški plan uključuje specifične ciljeve usklađene sa Akcionim planom Evropske unije za digitalno obrazovanje i naglašava važnost saradnje i razmene znanja među relevantnim akterima.

Dokument pruža pregled napretka, ciljeva i trenutnih dostignuća projekta SOURCE. Ističe tri dimenzije ključne za uspješno onlajn obrazovanje: tehnološku, sadržajnu i pedagošku. Tehnološka dimenzija podrazumeva obuku nastavnika tehničkim veštinama, dok se dimenzija sadržaja fokusira na optimizaciju materijala za obuku. Pedagoška dimenzija naglašava inovativne nastavne prakse.

Rezultati projekta su organizovani u pet radnih paketa, pri čemu svaki doprinosi postizanju ciljeva projekta. Izazovi koji su se pojavili tokom implementacije, kao što su pitanja vremenskog usklađivanja, ističu važnost efikasne interne komunikacije. Preporuke uključuju ulaganje u kontinuirani profesionalni razvoj, pružanje podrške tehnološkoj infrastrukturi, promovisanje inicijativa za saradnju i podsticanje kontinuiranih istraživanja.

Na kraju dokumenta focus je na proaktivnom pristupu projekta SOURCE u adresiranju promenljivih potreba digitalnog obrazovanja. Ističe značaj osnaživanja edukatora kako bi uspevali u onlajn okruženjima za učenje i naglašava kontinuirane napore da se doprinese uspostavljanju efikasnog ekosistema za online učenje. Kontinuirana saradnja i strateška ulaganja su važni za dugoročni uspeh inicijativa digitalnog obrazovanja.

Strateški plan za implementaciju preporuka u okviru Kratkog pregleda o jačanju digitalnih kompetencija odraslih nastavnika

Strateški plan definiše korake i akcije neophodne za efikasnu implementaciju kratkog pregleda preporuk. Dizajniran je kako bi osigurao širenje ključnih informacija, omogućio podršku od zainteresovanih strana i olakšao integraciju digitalnih kompetencija odraslih edukatora u praksu obrazovanja. Glavni cilj ovog strateškog plana je podizanje svesti o važnosti digitalnih kompetencija za edukatore i zagovaranje uspešne implementacije inicijativa projekta SOURCE. Strateški plan se fokusira na maksimiziranje uticaja preporuka iz ovog pregleda, osiguravajući saradnju između zainteresovanih strana i promovišući usvajanje najboljih praksi u digitalnom obrazovanju kada su u pitanju odrasli edukatori.

Strateške inicijative

1. Diseminacija kratkog pregleda preporuka

Kratak pregled preporuka će biti distribuiran ključnim zainteresovanim stranama, uključujući edukatore i obrazovne institucije. Različiti kanali će biti korišćeni u tu svrhu, kao što su veb-sajt projekta SOURCE, društveni mreže projekta SOURCE i bilteni kako bi se dosegla šira publika.

2. Uključivanje zainteresovanih strana

Biće organizovane radionice (onlajn ili uživo) kako bi se identifikovale zainteresovane strane koje igraju ključnu ulogu u oblikovanju obrazovnih politika i praksi i kako bi se predstavili preporuke u okviru ovog kratkog pregleda, radi dobijanja povratnih informacija od edukatora i stručnjaka.

Osnovni cilj će biti uspostavljanje platforme za saradnju radi kontinuiranih diskusija i deljenja znanja među zainteresovanim stranama.s.

3. Zagovaranje digitalnih kompetencija

Partneri će biti podržani od strane obrazovnih organizacija i institucija u kolektivnom zagovaranju važnosti digitalnih veština u obrazovanju.

4. Podrška u implementaciji

Biće omogućeni uputstvo i resursi obrazovnim institucijama zainteresovanim za implementaciju preporuka navedenih u kratkom pregledu. Ovaj plan će se redovno pregledati i ažurirati kako bi se uskladio sa novonastalim izazovima u oblasti digitalnog obrazovanja i sa vremenskim okvirima projekta SOURCE.

Sveukupno, strateški plan je osmišljen da usmerava implementaciju preporuka iz ovog kratkog pregleda, obezbeđujući sistematičan i uticajan pristup jačanju digitalnih kompetencija odraslih edukatora u onlajn nastavi. Prateći ovaj plan, cilj projekta SOURCE je da značajno unapredi praksu digitalnog obrazovanja na širem nivou.

Uvod

Digitalna revolucija je transformisala obrazovanje, vodeći nas u eru onlajn učenja. Partneri konzorcijuma projekta SOURCE, koji su aktivno uključeni u pružanje edukativnih iskustava, prepoznali su važnu ulogu edukatora u oblikovanju onlajn iskustava u učenju. Partneri su se složili da edukatorima često nedostaju osnovne digitalne kompetencije potrebne za napredak izvan konvencionalnih metoda onlajn dostave, što otežava stvaranje dinamičnih i participativnih virtuelnih okruženja za učenje.

Ovaj kratak pregled preporuka ima za cilj da artikuliše principe koji stoje iza projekta SOURCE i istakne njegovu važnost u rešavanju nedostatka digitalnih veština među edukatorima. Kako se digitalni svet razvija unutar obrazovnog okruženja, fokus na osnaživanje edukatora postaje ključan za obezbeđivanje uspeha onlajn iskustavau učenju. Ovaj pregleda pruža uvid u trenutni kontekst, ciljeve projekta SOURCE i njegov napredak do trenutnog stadijuma razvoja.

Ideja SOURCE projekta

Cilj projekta SOURCE je da podrži odrasle edukatore u sticanju i validaciji njihovih znanja i kompetencija u onlajn kursevima kroz tri dimenzije: tehnološku, sadržajnu i pedagošku.

Projekat SOURCE razvija onlajn obuku koja zadovoljava specifične potrebe instruktora i obrazovnih stručnjaka. Putem formata MOOC, cilj projekta je da pruži visokokvalitetno i pristupačno onlajn iskustva učenja, podstičući sticanje relevantnih veština i znanja u ovoj oblasti.

Projekat se fokusira na korišćenje Open edX tehnologije, inovativne tehnologije u oblasti onlajn obrazovanja. Open edX je platforma otvorenog koda koja nudi niz interaktivnih mogućnosti, alata za saradnju i analitiku učenja. Ova tehnologija osigurava da učesnici mogu imati koristi od aktivnog učenja koje zahteva njihov angažman, promovišući aktivno učešće i sticanje znanja.

Ciljevi SOURCE projekta

U skladu sa Akcionim planom za digitalno obrazovanje Evropske unije (2021-2027) i njegovim ciljem da preoblikuje obrazovanje i obuku za digitalnu eru, ovaj projekat je posvećen podršci planovima digitalne transformacije koji se posebno fokusiraju na stručnjake za obrazovanje odraslih.

Projekat teži dostizanju sledećih ciljeva:

1. Da predložiti profil onlajn instruktora zasnovan na instrumentima i okvirima politike EU, osiguravajući usklađenost sa uspostavljenim smernicama i standardima.
2. Da aktivno uključi sve zainteresovane strane i potencijalne korisnike u sve projektne aktivnosti, jačajući saradnju i implementirajući važne perspektive i zaključke.
3. Da sprovede sistematičan pristup procesu dizajna, osiguravajući strukturiran i efikasan okvir za dizajniranje i sprovođenje onlajn iskustava u nastavi.
4. Da kreira i razvija otvorene obrazovne resurse (OER) koji se baziraju na angažovanom i participativnom onlajn iskustvu, podstičući interaktivnost i aktivno učešće.

5. Da inapredi digitalne veštine i metode nastave stručnjaka za obrazovanje odraslih kroz ciljane inicijative za dodatno usavršavanje i prekvalifikaciju.
6. Da osvesti edukatore da postanu "eksperti dizajna" koji mogu samostalno voditi svoje učenje i voditi digitalnu transformaciju, obuhvatajući veštine, stavove i znanje.
7. Da pruži preporuke politike za obrazovne tehnologije, pružajući smernice o njihovoj integraciji i korišćenju radi podrške inicijativama digitalnog obrazovanja kako na nacionalnom, tako i na nivou EU.

Kroz ove ciljeve, projekat ima za cilj da doprinese unapređenju digitalnog obrazovanja u sektoru obrazovanja odraslih, usklađujući se sa politikama EU i podstičući razvoj sposobnih i digitalno osposobljenih edukatora.

Projektni rezultati

Jedan od glavnih rezultata projekta uključuje razvoj vizuelnog identiteta projekta. To uključuje dizajniranje i razvoj veb-sajta projekta SOURCE, logotipa, letaka, biltena i naloga na društvenim mrežama, koji će biti prevedeni na sve jezike partnera. Ovi vizuelni elementi će se koristiti tokom trajanja projekta radi efikasnog komuniciranja o projektu.

Planirano je održavanje šest nacionalnih informativnih dana, fokusiranih na prezentaciju svih alata i resursa razvijenih u okviru projekta. Ovi informativni dani služe kao platforma za predstavljanje rezultata projekta i takođe će služiti radi privlačenja učesnika u SOURCE MOOC platformi.

Projekat SOURCE takođe proizvodi dva kratka pregleda preporuka koja se odnose na korišćenje EU instrumenata poput DigCompEdu, e-CF i ESCO. Ovi pregledi će pokazati kako ovi instrumenti mogu biti korišćeni za identifikovanje nedostataka u veštinama i preporučiti unapređenje profila onlajn instruktora.

Dodatno, kreiran je digitalni repozitorijum kako bi se sakupili i predstavili trendovi vezani za obrazovne tehnologije i inovativne metode učenja ili nastave. Ovaj repozitorijum, nazvan u ovom projektu "Innovation Watch" (Pratilac Inovacija), predstavlja lako razumljiv i pregledan resurs za pristup informacijama u ovoj oblasti.

Sveukupno gledano, ovi rezultati doprinose efikasnoj diseminaciji rezultata projekta, podižući svest, promovišući saradnju i olakšavajući usvajanje najboljih praksi u oblasti onlajn obrazovanja.

Rezultati SOURCE projekta organizovani su u pet radnih paketa (RP), od kojih se svaki fokusira na specifične zadatke i ciljeve.

Lista projektnih rezultata i aktivnosti data je u tabeli u nastavku:

RP1: Upravljanje projektom i koordinacija	RP2: Onlajn instruktori - primeri najboljih praksi, veština i kompetencija
A1.1: Aktivnosti upravljanja radnim planom	A1: SOURCE okvir istraživanja
A1.2: Koordinacija i komunikacija	A2: Istraživanje najboljih praksi i relevantnih profila

A1.3: Kontrola kvaliteta	A3: Dizajn i razvoj alata za podršku donošenju odluka
R1.1: Priručnik za upravljanje projektom	R2.1: Uslovi referenci - priručnik
R1.2: Izveštaji i kontroli kvaliteta	R2.2: Izveštaj kabinetskog istraživanja
R1.3: Srednji i završni izveštaj	R2.3: Izveštaj o kvalitativnom istraživanju
	R2.4: Preporuke – lista veština i kompetencija
	R2.5: SOURCE Alat za podršku donošenju odluka

Tabela 1. Lista projektnih rezultata i aktivnosti u okviru radnih paketa 1 i 2.

RP3: Dizajn i razvoj trening materijala
A1: Razvoj kurikuluma
A2: Razvj trening materijalaT
A3: Metodologija procene
R3.1: Metodologija dizajniranja SOURCE MOOC-a
R3.2: SOURCE trening moduli
R3.3: Metodologija procene

Tabela 2. Lista projektnih rezultata i iaktivnosti u okviru radnog paketa 3.

RP4: Pilotiranje SOURCE MOOC-a	RP5: Dissemination & Exploitation
A1: Razvoja MOOC-a	A1: Dizajn strategije diseminacije i eksploatacije
A2: Beta testiranje i promovisanje	A2: Implementacija diseminacionih aktivnosti
A3: MOOC ppilotiranje	A3: Nacionalni info dani
R4.1: SOURCE MOOC	A4: Innovation Watch (Pratilac inovacija)
R4.2: Izveštaj o razvijenom MOOC-u	R5.1: Plan diseminacije i eksploatacije
	R5.2: Vizuelni identitet
	R5.3: Info dani
	R5.4: Innovation Watch (Pratilac inovacija)
	R5.5: Kratak pregled preporuka

Tabela 3. Lista projektnih rezultata i aktivnosti u okviru radnih paketa 4 i 5.

Ovi radni paketi obuhvataju različite aktivnosti, istraživanja, razvoj i izveštaje koji doprinose postizanju ciljeva projekta i osiguravaju efikasno upravljanje, razvoj i diseminaciju projekta SOURCE i njegovih rezultata.

Pregled preporuka u okviru SOURCE projekta

Digitalno obrazovanje se brzo razvija, pri čemu postaje prevladavajući oblik učenja na daljinu. Anketa sprovedena od strane "Times Higher Education" 2018. godine otkrila je saglasnost među liderima vodećih univerziteta širom sveta da će do 2030. godine značajan broj prestižnih institucija ponuditi svoje kompletne kurseve onlajn. U tom kontekstu, projekat SOURCE (01/11/2022-31/10/2024,

ERASMUS KA2) se pojavio kao strateška inicijativa za opremanje edukatora sa neophodnim veštinama za efikasnu onlajn nastavu.¹

Fokus projekta

Primarni cilj projekta SOURCE je unapređenje digitalnih kompetencija edukatora, osnažujući ih da dizajniraju i dostave uzbudljiva onajne iskustva učenja i poučavanja. Projekat prepoznaje tri ključne dimenzije koje utiču na uspeh onlajne obrazovanja: **Tehnološku, Sadržajnu i Pedagošku**. Ove dimenzije zajedno informišu ciljeve projekta i vode njegove aktivnosti ka postizanju konkretnih rezultata.

Tehnološka dimenzija

Projekt SOURCE teži opremanju edukatora tehničkim veštinama potrebnim za efikasno korišćenje digitalnih alata.

Nedavno postignuti rezultati odnose se na lansiranje veb-sajta projekta SOURCE, koji služi kao centralna platforma za informacije i resurse projekta. Dodatno, naponi za poboljšanje onlajn vidljivosti putem letaka, biltena i objava na Facebook-u unapredili su napore projekta u oblasti komunikacije.

Trenutno, projekat SOURCE se nalazi u fazi Radnog paketa 3, koji obuhvata razvoj nastavnog plana i programa za SOURCE MOOC koji je uključen u Radni paket 4. Partneri, svi stručnjaci u poluformalnoj obuci (onlajn i uživo), će prikupiti odgovarajući materijal nakon uspešnog istraživanja literature, kako bi razvili efikasno poglavlje koje će biti objavljeno kao deo SOURCE MOOC-a.

Period pilotiranja će uslediti, ciljajući edukatore odraslihi odrasle edukatore, kao i učenike u javnim i privatnim institucijama. Nakon njihovih povratnih informacija, materijal će biti prilagođen po potrebi. Na taj način, bilo kakvi problemi koji se pojave u vezi sa neadekvatnim materijalom će biti izbegnuti.

Sadržajna dimenzija

Kvalitet i prezentacija onlajn obrazovnih materijala značajno utiču na angažovanje učenika. SOURCE se fokusira na optimizaciju strukture sadržaja, estetike i vizuelne privlačnosti kako bi osiguralo da onlajn obrazovni materijali ne samo da su informativni, već i vizuelno privlačni.

Partnerske organizacije trenutno razvijaju digitalni onlajn alat za podršku odlučivanju i alat za praćenje inovacija kako bi obogatile sadržaj onlajn materijala.

Digitalni onlajn alat za podršku odlučivanju je alat za skladištenje koji prikuplja najbolje prakse u okviru sledećih kategorija:

- Veštine u radu sa softverom
- Tehnike poučavanja i učenja u onlajn nastavi
- Veštine prezentovanja
- Sofisticirane veštine (soft skills) i poznavanje stranih jezika
- Marketing, menadžment, rukovođenje

---

¹ Times Higher Education (2018), 'Student Experience Survey 2018: The rising stars of higher education'
https://www.timeshighereducation.com/sites/default/files/breaking_news_files/student_experience_survey_2018_full_results.pdf, <https://www.timeshighereducation.com/news/student-experience-survey-2018-rising-stars-higher-education>

- Inovativne i individualne veštine, alati veštačke inteligencije
- Učenje zasnovano na projektima (projektno učenje), procena i ocenjivanje, posebne potrebe

Alat za praćenje inovacija takođe se sastoji od alata za skladištenje koji predstavlja najbolje prakse u vezi sa tehnološkim trendovima/alatima koji mogu pomoći svim odraslim učenicima i edukatorima u vezi sa efikasnijim onlajn obukama.

Pedagoška dimenzija

Efikasne metode nastave su važne za stvaranje interaktivnog i inkluzivnog onlajn učenja. SOURCE naglašava pedagoške pristupe koji promovišu otvorenost, interakciju i inkluzivnost. Konzorcijum aktivno razvija sadržaj za SOURCE Massive Open Online Course (MOOC), koji će edukatorima pružiti praktične uvide u inovativne nastavne prakse.

Dosadašnji napredak i dostignuća

U trenutnoj fazi projekta, konzorcijum SOURCE-a napravio je važne korake u unapređenju svojih ciljeva i postizanju ključnih prekretnica. Uspješan razvoj i lansiranje SOURCE veb sajta unapredili su vidljivost projekta i dostupnost različitim zainteresovanim stranama.

Osim toga, napori u širenju informacija putem letaka, biltena i SOURCE-ovih društvenih medija su pojačali transparentnost i angažovanje u projektu. Trenutni razvoj digitalnih alata i nadolazeći SOURCE MOOC pokazuju predanost konzorcijuma u ostvarivanju značajnih rezultata.

Razvijaju se moduli za onlajn obuku i resursi kako bi se unapredile digitalne kompetencije edukatora, obuhvatajući kako tehničku stručnost, tako i pedagoške strategije za onlajn okruženje.

Izazovi i usvojene pouke

Izazovi koji su se pojavili tokom implementacije projekta SOURCE pružili su vredne povratne informacije. Najvažnija prepreka sa kojom su se suočili partnerski konzorcijumi odnosila se na vremenski faktor. Ispunjavanje rokova i poštovanje vremenskog okvira drugih partnera predstavljalo je izazov koji je prevaziđen temeljnim pristupom rešavanju problema putem pisanih formi na platformi (AdminPro) i redovnih onlajn sastanaka.

Ovi izazovi potvrdili su važnost interne komunikacije u adresiranju potreba celog konzorcijuma.

Preporuke i mere

Uzimajući u obzir trenutnu fazu projekta SOURCE i izazove s kojima se konzorcijum do sada suočavao, sledeće preporuke i mere pružaju moguće načine za unapređenje i promociju projekta SOURCE na viši nivo.

Nivo digitalnih veština	Opis
Osnovne digitalne veštine	Povezane su sa osnovnom računarskom pismenošću koja se odnosi na jednostavne hardverske, softverske i onlajn operacije.
Specijalizovane digitalne veštine	Omogućavaju onlajn instruktorima da kritički procenjuju tehnologiju ili kreiraju sadržaj, softver ili razviju specifične

	veštine potrebne za posao.
Napredne veštine	Povezuju se i odnose na stručnjake u IKT profesijama i digitalnom preduzetništvu.

Tabela 4. Digitalne veštine relevantne za onlajn instruktore

Ulaganje u kontinuiran profesionalni razvoj

Institucije i donosioci politika trebalo bi da daju prioritet stalnim programima profesionalnog razvoja za edukatore, s posebnim fokusom na digitalne kompetencije i onlajn edukaciju.

Intenzivnom promocijom ovog dokumenta usmerenog posebno ka obrazovnim institucijama i relevantnim zainteresovanim stranama, više ljudi će saznati o projektu SOURCE i biti ohrabreni da usvoje i prilagode ovaj dokument svojim institucijama.

Podrška tehničko-tehnološkoj infrastrukturi

Važno je istaći da neophodna sredstva i podrška treba da budu dodeljena za unapređenje tehnološke infrastrukture u obrazovnim institucijama kako bi se osigurao lakši prelazak na onlajn učenje, kada je to potrebno.

Tehnološki aspekt je glavni aspekt projekta SOURCE. Kompetencija odraslih edukatora u korišćenju digitalnih alata je glavni cilj SOURCE MOOC-a, a kako bi se podržalo ovo nastojanje, pilotiranje će se bazirati na anlizi iskrenih povratnih informacija od odraslih edukatora i učenika kako bi se osigurao efikasan program onlajn učenja.

Inicijative za saradnju

Podsticanje zajedničke inicijative između obrazovnih institucija i partnerskih konzorcijuma vrlo je važno, kako bi se delile najbolje prakse i zajednički rešavali izazovi u digitalnom obrazovanju.

Projekat SOURCE i njegovi partneri sprovedi su značajna istraživanja u identifikaciji i predstavljanju najboljih praksi u mnogim kategorijama relevantnim za onlajn obrazovanje odraslih. Ove najbolje prakse objavljene su na SOURCE-ovom veb sajtu projekta u formi alata kako bi se osiguralo bolje usvajanje informacija.

Istraživanje

Partneri su u fazi razvoja kurikuluma SOURCE MOOC-a zajedno sa dva digitalna alata koji će takođe biti dostupni na veb sajtu projekta SOURCE i služiće kao 'izvor' za pronalaženje korisnih alata u vezi sa različitim temama.

Partneri su bazirali istraživanje i identifikovanje najboljih praksi u sledećim oblastima: Veštine u radu sa softverom, Tehnike poučavanja i učenja u onlajn nastavi, Veštine prezentovanja, Sofisticirane veštine (soft skills) i poznavanje stranih jezika, Marketing, menadžment, rukovođenje, Inovativne i individualne veštine, alati veštačke inteligencije, Učenje zasnovano na projektima (projektno učenje), procena i ocenjivanje, posebne potrebe.

Svaki partner je dobio zadatak da istraži određeni broj prepoznatih, verifikovanih i validiranih primera najboljih praksi u gore navedenim kategorijama. Primeri najboljih praksi su prikupljeni i analizirani kako bi se kreirao alat za skladištenje, nazvan [‘decision support tool’](#), jednostavan za korišćenje od strane svakog učenika/edukatora. Pristupom alatu korisnik unosi jednu ključnu reč i vidi rezultate koji odgovaraju toj ključnoj reči.

U okviru slične aktivnosti partneri su istraživanjem inovacija u relevantnim oblastima azvili alat nazvan [‘Innovation Watch’](#), koji uključuje praćenje inovacija i primera najbolje prakse u oblasti inovacija i inovativnih alata. Slično alatu za podršku odlučivanju, radi sa odabirom ključne reči od strane korisnika/učenika i rezultat se pojavljuje na ekranu.

Razvoj trening/edukativnog materijala za SOURCE MOOC-a je u fazi razvoja. Svaki partner, prema svojoj stručnosti i godinama iskustva, zadužen je za kreiranje jednog modula, odnosno obrazovnog materijala za SOURCE MOOC-a, dok je jedan modul (Modul 7: Identifikacija i procena vizuelnih obrazovnih pristupa) rezultat saradnje svih partnera.

SOURCE MOOC sadržaće sledeće module:

1. Dizajniranje virtuelnog okruženja u procesu učenja
2. Strategije procene i ocenjivanja u vizuelnom učenju
3. Integracija digitalnog pripovedanja (digitalni storytelling) u kurikulum
4. Vizuelizacija složenih koncepata
5. Upotreba alata za vizuelno učenje
6. Interaktivni vizuelni alati i podsticanje uključivanja i aktivnog učestvovanja u nastavi
7. Identifikovanje i ocenjivanje pristupa vizuelnom učenju
8. Prilagođavanje vizuelnog nastavnog procesa

Projekat SOURCE upućen je definisan vremenski i sadržajni okvir aktivnosti (Gantt chart) i do sada nije došlo do značajnog ili neopravdanog kašnjenja u pogledu dostavljanja rezultata.

Rezultati

Do sada, istraživanja partnera i njihov angažman ustanovili su 37 primera implementiranih u sadržaj alata za podršku odlučivanju i 35 primera koji se odnose na alat za praćenje inovacija i trendova. Rezultati koji se odnose na obrazovni materijal biće predstavljeni narednom dokumentu i kratkom pregledu preporuka.

Zaključak

Projekat SOURCE predstavlja proaktivnu inicijativu u adresiranju rastućih potreba digitalnog obrazovanja, sa ciljem osnaživanja edukatora alatima i kompetencijama potrebnim za uspeh u onlajn okruženju.

Projekat SOURCE je baziran na tri vrste digitalnih veština u onlajn obrazovanju odraslih, koje su zasnovane na DigiComp okviru. Nacionalni izveštaji i uporedna analiza po državama partnerima pružili su uvid u set praktičnih digitalnih veština. Na taj način, veštine su inkorporirane i biće dostupne instruktorima za sve nivoe stručnosti, kako bi se povećao broj zainteresovanih i projektom pokrivenih ciljnih grupa.

U okviru SOURCE projekta identifikovano je trideset sedam primera dobre prakse koji su uključeni u sadržaj alata za podršku odlučivanju i trideset pet primera koji su uvršteni u alat za Praćenje inovacija. Oba alata dostupna su na veb sajtu projekta.

Fokusirajući se na unapređenje digitalnih kompetencija onlajn edukatora u ključnim dimenzijama, SOURCE ima za cilj da značajno doprinese uspostavljanju efikasnog ekosistema onlajn učenja. Kontinuirana saradnja i strateška ulaganja ostaju važna vodilja u projektu, čime se osigurava i dugoročni uspeh inicijativa digitalnog obrazovanja.